

Sprawdź swój statut lub regulaminy!

28 sty 2011 14:20 Autor: Małgorzata Kuncewicz

Dostosowanie aktów wewnętrznych organizacji do wymogów ustawy o pożytku

Jesteśmy organizacją pożytku publicznego (OPP). Czy w związku z nowelizacją ustawy o pożytku z 2010 roku musimy dostosować nasz statut lub regulaminy do nowych przepisów?

Ustawowe wymogi związane z posiadaniem statusu OPP trzeba spełniać nie tylko w przypadku starania się o status OPP, ale przez cały czas jego posiadania. Nowelizacja ustawy o pożytku z dn. 22 stycznia 2010 r. zmieniła te warunki, w tym także te, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w zapisach statutu lub innych aktach wewnętrznych organizacji (np. w regulaminach, uchwałach).

Organizacje pożytku publicznego, które uzyskały status OPP przed wejściem w życie nowelizacji (czyli przed 12 marca 2010 r.), a więc na starych zasadach, zobowiązane są dostosować swoje statuty (lub inne akty wewnętrzne) do nowych wymagań w ciągu roku od wejścia w życie ustawy. Zatem na dostosowanie się do nowych wymagań jest czas tylko do 11 marca 2011 r.

UWAGA! Jeśli w wyniku kontroli okaże się, że OPP nie spełnia ustawowych warunków posiadania statusu (również tych związanych z zapisami w statucie czy innych aktach wewnętrznych), minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego składa do KRS wniosek o odebranie organizacji statusu OPP (art. 33 ust. 3 ustawy o pożytku).

1. Zasada zakupów od osób związanych z organizacją

W poprzedniej wersji ustawy o pożytku statut lub inny akt wewnętrzny miał zabraniać: „zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich”.

Obecnie statut lub inny akt wewnętrzny mają zabraniać: „zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe”. OPP może więc kupować od tych wszystkich osób, ale na normalnych zasadach rynkowych.

2. Wymogi wobec członków organu kontroli wewnętrznej

Ustawa o pożytku nakazuje posiadanie przez OPP statutowego organu kontroli wewnętrznej niezależnego od zarządu (np. komisji rewizyjnej). Członkowie tego organu powinni spełniać określone wymogi. W praktyce przyjętej w KRS informacje te wpisywane są wprost w brzmieniu ustawowym w statucie organizacji pozarządowej albo w odpowiednim akcie wewnętrznym regulującym działalność podmiotu (np. w przypadku organizacji kościelnej). Zatem OPP powinna przyrzeć się zapisom statutowym w rozdziale dotyczącym władz pod kątem tych wymogów.

Zgodnie z poprzednią wersją ustawy członkowie organu kontroli:

- nie mogli być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia;
- nie mogli być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej;
- mogli otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej niż określone w art. 8 pkt. 8 Ustawy z dn. 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

Obecnie członkowie organu kontroli:

- nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej;
- nie mogą być skazani wyrokiem prawomocnym za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w tym organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogłoszone przez Prezesa GUS za rok poprzedni.

3. Wymóg niekaralności wobec członków zarządu

To nowy wymóg, którego nie było w ustawie przed nowelizacją. Członkowie zarządu OPP nie mogą być osobami skazanymi prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. W statucie (albo innym akcie wewnętrznym), analogicznie do wymogów wobec członków organu kontroli wewnętrznej, muszą znaleźć się zapisy zabraniające członkostwa w zarządzie takim osobom.

Zgodnie z przyjętą praktyką rejestrową każdy członek zarządu czy organu kontroli wewnętrznej składa oświadczenie o spełnieniu ustawowych wymogów dotyczących członkostwa tj.:

- oświadczenie członka organu kontroli lub nadzoru o niekaralności oraz o niepozostawaniu w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, braku pokrewieństwa, powinowactwa i podległości z tytułu zatrudnienia wobec członków zarządu (zgodnie z treścią art. 20 ust. 1 pkt 4);
- oświadczenie członka zarządu o niekaralności (zgodnie z treścią art. 20 ust. 1 pkt 5).

Wzory tych oświadczeń można znaleźć w serwisie poradnik.ngo.pl.

4. Statut OPP prowadzącej działalność gospodarczą

Ustawa o pożytku zezwala OPP na prowadzenie działalności gospodarczej z tym, że może być ona prowadzona wyłącznie jako dodatkowa w stosunku do działalności pożytku publicznego a dochód z niej (nadwyżka przychodów nad kosztami) przeznaczany jest na działalność pożytku publicznego. W związku z tym te OPP, które prowadzą działalność gospodarczą powinny przejrzeć statut (lub inne akty wewnętrzne) pod kątem tych zapisów. Dodatkowo z praktyki rejestrowej wynika, że organizacja starająca się o status OPP, a w tym przypadku posiadająca ten status i prowadząca działalność gospodarczą, winna złożyć w KRS oświadczenia:

- członków zarządu na temat statusu działalności gospodarczej – o tym, że jest ona działalnością dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego (art. 20 ust. 1 pkt 2);
- członków zarządu o przekazywaniu całego dochodu (nadwyżka przychodów nad kosztami) OPP na działalność pożytku publicznego (zgodnie z treścią art. 20 ust. 1 pkt 3).

Ten ostatni wymóg przekazywania nadwyżki przychodów nad kosztami dotyczy wszystkich OPP nie tylko tych prowadzących działalność gospodarczą. W związku z tym, także i organizacje niebędące przedsiębiorcami powinny przygotować takie oświadczenia.

Oświadczenia dla wszystkich OPP, zmiany w statucie niekoniecznie

Nie wszystkie wymienione zmiany muszą być wpisywane do statutow OPP, zatem w pierwszej kolejności organizacja powinna przyrzeć się czy spełnia wymogi ustawowe w swoim statucie/regulaminie/uchwałach – na ile są one tożsame z tymi zawartymi w nowelizacji ustawy. Jeśli są różnice statut/regulaminy/uchwały należy dostosować do nowych warunków. Oznacza to, że OPP w terminie do 11 marca 2011 r. powinna zmienić zgodnie z przyjętymi procedurami dokumenty, a w przypadku zmiany statutu złożyć do tego dnia wniosek o zmianę danych do KRS lub innego rejestru, w którym jest zarejestrowana (np. kluby sportowe rejestrują się w ewidencji starosty i tam również składają wnioski o zmianę danych dotyczących statutu).

Poza tym członkowie władz OPP powinni w tym terminie złożyć też odpowiednie oświadczenia zgodne z wymogami nowelizacji. Na pewno muszą się one znaleźć w wewnętrznej dokumentacji organizacji, nie ma natomiast jasności czy trzeba je przesłać do KRS.

Zgłoszenie zmian w statucie w KRS

OPP podejmuje uchwałę o zmianie statutu lub innego aktu wewnętrznego zgodnie z przyjętą, wynikającą ze statutu, procedurą. Następnie w ciągu siedmiu dni od daty dokonania zmiany statutu składa do KRS wniosek o zmianę danych, który składa się z:

- formularza KRS-Z20 (pole C4 pkt 43) lub KRS-Z21 (pole C3 pkt 41) – wpisując datę zmiany statutu (dzień, miesiąc, rok) oraz numery zmienionych/dodanych/usuniętych paragrafów (innych jednostek redakcyjnych);
- załączników potwierdzających zmiany (np. uchwała o zmianie statutu, protokół i lista obecności z walnego zebrania członków).

Informacje o dostosowaniu statutow lub innych aktów wewnętrznych do wymogów ustawy znajdziecie Państwo również na <http://poradnik.ngo.pl/x/423560> [1]

Przykładowe wzory oświadczeń: <http://poradnik.ngo.pl/x/504025> [2]

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dn. 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 146), art. 23
- [Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie \(Dz. U. 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.\)](#) [3], art. 20 – 21 i 33, zwana ustawą o pożytku

Źródło: www.ngo.pl [4]

<https://www.archiwum-wzp.pl/organizacje-pozarzadowe/1-organizacje-pozytku-publicznego/spawdz-swoj-statut-lub-regulaminy>